Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 204. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 204. VOL. LXII.

МЕК АРТУР ТВЕРДИТЬ, ЩО ВІН НІЧОГО НЕ ЗНАВ ПРО КОНЦЕСІЇ СОВЄТАМ В ЯЛТІ

Ню Йорк, Н. Й. — Генерал армії Даглес МекАртур опублікував через свого помічника генерал майора Корті Вітні заяву, в якій твердить, що його ніхто не запитував під час Ялтинської конференції, чи треба давати Совєтам такі великі концесії за те, щоб вони брали участь у війні проти Японії. Генерал МекАртур заявляє, що це саме стверджують ті, досі секретні військові документи, які тепер опублікував департамент оборони. Заява генерала армії МекАртура підкреслює такі три пункти в цій справі: 1. Ніколи ніхто не запитував його про те, щоб давати Совєтам концесії за їх участь у війні проти Японії. 2. МекАртур твердить, що він довідався про концесії Совєтам аж тоді, коли їх доконано. 3. Коли б МекАртур знав про ті важливі уступки Совєтам, то він був би відраджував, щоб їх не давати. Генерал МекАртур заявляє, що він домагався, щоб Совєти приступали до війни зараз після японського нападу на Перл Гарбор, це значить після 13 грудня 1941 ся, то це врятувало б було року. Коли б було так сталожиття багатьом американським воякам, і не було б довело до того, що Японія окупувала Філіппіни, Малаї, Східні Індії, Нову Ґвінею та багато інших островів на Тихому океані. Про концесії Совєтам в Ялті рішали політичні чинники ЗДА та шеф Об'єднаних Шефів Штабу і то ще довго перед тим, поки прийшло до Ялтинської конференції. Генерал МекАртур заявляє, що він дійсно був за тим, щоб Совєти і після конференції в Ялті взяли участь у війні проти Японії, але тоді він мусів виконувати накази своїх політичних і військових шефів, бо ж йому, як військовикові, не залишалося ніщо інше. Та й тоді він не знав про таємні пункти Ялтинської конференції, в яких говорилося про те, які території мали захопити Совєти за участь у війні проти Японії. Заява МекАртура — це вершок дискусії про Ялту. Ялтинська конференція стала політичним гаслом, яке використовували обидві партії для своїх політичних цілей. Республіканці критикували демократичний уряд президента Ф. Д. Рузвелта за те, що він „продав" великі території в Азії Совєтам, а демократи твердили, що це сталося тому, що військові кола цього домагалися. Тепер опубліковані секретні військові документи мали кинути світло на справу Ялти, але в політичних колах твердять, що й тепер ще неясні деякі справи, наприклад, те, чому ЗДА та їхні союзники поспішилися виконувати свої ялтинські зобов'язання супроти Совєтів, хоч Совєти не здійснювали своїх зобов'язань з Ялти в інших місцях війни. Тому журналісти домагаються, щоб опублікував департамент оборони це й документи про інші конференції: в Тегерані і Потсдамі.

ПІСЛЯ КОНФЕРЕНЦІЇ З ДОЛЛЕСОМ

Сенатор Волтер Ф. Джордж (зправа) голова комісії закордонних справ, прощається з демократичним конгресменом Карлом Винсоном, головою конгресової комісії збройних сил після зустрічі представників республіканської і демократичної партій з державним секретарем Доллесом.

Бравнелл на конференції в Айзенгавера

Денвер, Колорадо. — Президент Айзенгавер мав у п'ятницю конферувати з генеральним прокуратором Гербертом Бравнеллом, який був організатором його перемоги на номінаційній конвенції в 1952 році. Але секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що ця конференція не буде заторкувати політичних справ, тільки Бравнелл поінформує свого шефа про ті законопроєкти, які приготовляються на найближчу сесію Конгресу. Гаґерті заявив, що стан здоров'я Президента покищо не дозволяє пацієнтові цікавитися щоденно політикою, і Айзенгавер досі не читає часописів. Всі дотеперішні конференції Президента залишали на боці питання найближчих виборів і майбутнього республіканського кандидата на президента. Розмови Президента з своїм молодшим братом д-ром Мілтоном Айзенгавером, президентом стейтового Пенсилвенійського університету дали нагоду журналістам спекулювати, що республіканським кандидатом на президента може бути д-р Мілтон Айзенгавер. Такі припущення можливі тому, що досі тільки цей брат із трьох інших відвідував Президента, і тому, що Президент давніше назвав його найбільшим „мозком" родини Айзенгаверів. Президент почувається добре, він вже перший раз під час своєї недуги малював гори, які видко з його кімнати.

Об'єднані Нації виберуть в четвер Раду Безпеки

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея переведе вибір нової Ради Безпеки, яка є найважкішим органом ОН поруч із самою Генеральною Асамблеєю, в найближчий четвер 27. ц. м. — заявив президент Генеральної Асамблеї на цій сесії, Хозе Маза. Як відомо, 9 голосувань, переведені в минулу п'ятницю і середу, не дали ніодному кандидатові потрібних дві третини голосів. Американський делегат до ОН Кебот Ладж висловив переконання, що вибрані будуть Філіппіни, підтримувані З'єдиненими Державами проти Югославії, що її підтримують Совєти. Тимчасом переведено остаточно вибір Економічної і Соціяльної Ради та Вірчої Ради. До Економічної і Соціяльної Ради вибрано ЗДА, Канаду, Індонезію, Югославію, Бразилію і Грецію, при чому ЗДА й Югославія були вибрані вдруге. На додаткових членів Вірчої Ради вибрано Ґватемалю і Сирію. Тому що Югославію вибрано вже до Економічної Ради, то деякі держави, які голосували на неї як кандидата до Ради Безпеки, тепер перекинули свої голоси на Філіппіни.

Австрійський уряд заперечує частинно повідомлення про репатріяцію втікачів

Відень. — Австрійський уряд опублікував спеціяльну заяву, в якій він заперечує повідомлення деяких американських газет про насильну репатріяцію скитальців. Проголошено цю заяву від міністерства внутрішніх справ, якому передана опіка над скитальцями. В заяві сказано, що австрійський уряд придержувався і буде придержуватися конвенції про леґальне становище втікачів в Австрії, підписаної 28 серпня минулого року і даватиме азиль усім політичним втікачам, якщо вони не загрожуватимуть безпеці держави і внутрішньому порядкові в ній. Представник міністерства, заступник міністра внутрішніх справ Австрії д-р Фердинад Граф в розмові з редакторами газет Народної Партії заявив, що багато втікачів, які прибувають до Австрії, не можуть доказати, що вони залишили свої країни з політичних причин і тому тяжко а то й неможливо признати їм права політичних втікачів.

Канцлер Аденауер звернувся з закликом до німців Зарщини

Бонн. — Хворий канцлер Аденауер видав короткий заклик до німців у Зарщині, поручаючи їм голосувати таки за статутом, що його проєкт зладив Аденауер разом із останнім французьким прем'єром Мендес-Франсом. За тим статутом Зарщина підлягала б Західній Европейській Унії, а господарсько була б пов'язана з Францією через митну унію і спільну валюту. У цій справі відбудеться в найближчу неділю плебісцит в Зарщині. Німецькі політичні партії все ж відкидають той статут і аґітують за те, щоб зарські німці голосували проти нього. Аденауер боїться, що на випадок відкинення зарськими німцями того статуту прийде погіршення загальних німецько-французьких відносин, що було б із шкодою для справи об'єднання Німеччини та взагалі її ролі в західньому бльоці держав. Коло 1,000 службовиків з Англії, Італії, Голляндії, Бельгії і Люксембурґу, отже тих 5 держав, які разом з Францією і Німеччиною становлять Західню Европейську Унію, будуть стежити за спокоєм і об'єктивністю та справедливістю під час голосування.

ПРЕЗИДЕНТ І КОНҐРЕС ПІДТРИМУЮТЬ ДОЛЛЕСА В СПРАВІ ЖЕНЕВИ

Вашингтон. — Якщо не буде ніякої згоди щодо першої точки денного порядку Женевської конференції, яка почнеться в четвер 27. ц. м. між 4 міністрами закордонних справ, то й не можна буде говорити про інші справи — такий вислід наради державного секретаря Доллеса з представниками обох партій Сенату і Палати Репрезентантів. Вправді в цій справі не появився ніякий офіційний комунікат, але приявний на тій конференції сенатор Волтер Джордж, демократ з Джорджії, голова Сенатської комісії для закордонних справ, запитаний журналістами, чи міністри закордонних справ перейдуть в Женеві до інших справ, якщо вони „повиснуть в повітрі" по першій точці про об'єднання Німеччини, відповів рішуче „ні". Це дещо перечить дотеперішнім відомостям, головно з Лондону, що західні міністри закордонних справ згори рахуються з відмовою большевиків погодитись на об'єднання Німеччини на базі свобідних виборів в цілій Німеччині, створення нового всенімецького уряду на основі висліду виборів і підписання з тим урядом мирового договору, — та, що після такої невдачі вдасться „може" осягнути деякі успіхи в останній справі — затіснення контактів між Сходом і Заходом. — Другою точкою Женевської конференції, після німецької справи, буде справа пакту безпеки для Европи, але Захід стоїть на становищі, що пакт безпеки й об'єднання Німеччини — це одна нероздільна проблема. На двогодинній конференції з державним секретарем були приявні два республіканські й чотири демократичні сенатори та п'ять республіканських і три демократичні конґресмени. На тій конференції були приявні теж американський амбасадор в Москві Чарлз Болен і державний підсекретар Герберт Гувер, мол. Державний секретар Доллес пред'явив зібраним сенаторам і конґресменам, керівникам обох партій в Конґресі, спеціяльне звернення до них Президента, в якому Президент висловлює переконання, що Конґрес одностайно підтримає державного секретаря, що заступатиме З'єдинені Держави на конференції в Женеві. Всі учасники тієї наради заявили потім, що існує 100%-ва згода між Конґресом, Президентом і державним секретарем, щодо політики, яку Дж. Ф. Доллес репрезентуватиме в Женеві. Деякі сенатори й конґресмени не могли явитися у Вашинґтоні, між ними демократичний сенатор Джонсон з Тексасу й республіканський сенатор Новленд з Каліфорнії. Державний секретар відлетить в п'ятницю до Риму, відтіль до Парижу, а з Парижу до Женеви.

жу до Женеви. В складі американської делеґації до Женеви будуть також секретар оборони Вилсон і спеціяльний уповноважений для справ розброєння Гаролд Стассен.

Тойнбі об'єднує релігію з життям

Олбані, Ню Йорк. — На відкритті Конґресу Церква і Праця, що його зорганізувала Олбанська дієцезія Протестантської Єпископальної Церкви, виступив відомий англійський історик д-р Арнолд Дж. Тойнбі. „Історичні досліди доводять — твердив Тойнбі, — що людська праця може бути здорова і добродійна тільки тоді, коли вона підпорядковується вірі людини. Тепер існує тенденція відірвати працю від релігії і підпорядкувати релігію праці. Тоді праця стала б самоціллю. Так було вже не раз давніше, і так є декуди й тепер, і тому людина, яка б підпорядкувала релігію праці, з острахом дивиться в майбутнє, бо не має цілі, для якої варто було б жити".

През. Айзенгавер перестерігає перед повторенням версальської помилки

Вашингтон. — През. Айзенгавер і державний секретар Доллес перестерігали большевиків на липневій конференції „на вершинах" у Женеві, щоб не повторювано помилки, яка сталась після першої світової війни і яка довела до вибуху другої світової війни. Виявлено це в 88-сторінковому звідомленні, що його оприлюднив державний секретаріят, як частину протоколів тієї Женевської конференції. 19 липня ц. р., на третьому засіданні 4-ох голів великодержав Президент звернувся безпосередньо під адресою Жукова з таким закликом: „Коли дозволиться, щоб Німеччина стала військовою порожнею і коли дозволиться, щоб створився знову податливий ґрунт під пропаґанду якогось Гітлера, то це буде найбільша небезпека... Поставмо Німеччину в таку позицію, щоб вона не молилася до якогось Гітлера, — невдоволена й нещаслива нація, хворіюча комплексом меншевартости, — тільки щоб вона могла грати поважну ролю в своїй власній обороні, але щоб не мала такої сили, яка потрібна для атаки". Зокрема през. Айзенгавер запевняв, що він ніколи не був би погодився стати головним командантом збройних сил НАТО, якщо не був би переконаний, що це бльок виключно дефензивного характеру.

Шведський учений лавреатом Нобля

Штокгольм. — Відому нагороду Нобля на 1955 рік за досягнення в ділянці медицини одержав шведський дослідних біохемік д-р Гуґо Теорель. У своїй молодості д-р Теорель хворів на дитячий параліч (поліо) і був примушений покинути свою лікарськ кар'єру. Видужавши, хоч із спаралізованими ногами, він присвятився біохемії і тепер очолює біохемічний департамент Ноблівського Медичного Інституту. Свою нагороду, що виносить 36,720 долярів, д-р Теорель одержить з рук короля Густава Адольфа під час урочистости в дні 18 грудня ц. р. Одержані гроші він задумує використати на дальші експериментальні досліди і на винаймлення більшого мешкання для себе і своєї родини — дружини, яка займається музикою, і трьох синів. Нагороду Нобля уділюють з 9-мільйонового фонду, встановленого Альфредом Ноблем, відомим винахідником динаміту.

Д-р Гуґо Теорель

Румунські комуністи наказали Татареску закликати еміґрантів вертатися „на родіну"

Букарешт. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" відбув розмову з колишнім румунським прем'єром і міністром закордонних справ Румунії до 1947 року Георгієм Татареску. Відбути цю розмову дозволив румунський комуністичний уряд і відбулася вона в люксусово улаштованому мешканні Татареску в приявності редактора комуністичної газети й офіційних перекладачів. Татареску заявив, що 1947 року, коли його примушено уступити з уряду, він відійшов від політичного життя і що під час свого 5-річного ув'язнення він ніколи не був суджений. Далі Татареску подав до відома, що у в'язниці померли такі румунські діячі, як провідник аграрної партії в Румунії Юлій Маню (помер ще в 1952 році) і Діну Братіяну, провідник румунської ліберальної партії. Самого Татареску й інших діячів звільнено по кількох роках „політичного ув'язнення". Тепер Татареску живе на свободі і чекає повороту свого сина, який еміґрував до Парижу 1947 р., після ув'язнення батька. В дальшому заявив Татареску, що він був першим румунським політиком, який заявився за „тісною співпрацею" з Совєтським Союзом і що під комуністичним режимом Румунія добилася „величезних успіхів" на всіх ділянках життя. Наприкінці Татареску критикував деякі західні країни, які „утруднюють" еміґрантам їх „вертання" до Румунії.

Бувший голова комуністичної партії в ЗДА пише історію своєї партії за гроші з Фонду Республіки

Вашингтон. — Бувший голова комуністичної партії в ЗДА Ірл Бравдер працює над історією цієї партії як платний „інформатор" Фонду Республіки. Фонд Республіки — це установа, яка існує при Фундації Форда. Протикомуністи оскаржують цей фонд з тому, що він підміновує працю протикомуністичних організацій, намагаючись „вибілювати" комунізм. Конґресова Підкомісія Внутрішньої Безпеки досліджувала деякі дії цього фонду і старалася, щоб Бравдер зовсім розірвав свої зв'язки з комунізмом і розповів, що він знає про комуністичну змову в ЗДА. За свою працю над історією комуністичної партії Бравдер дістає добрі гроші. Противники комунізму запитують, чи напише Бравдер правду про комунізм, якщо він відмовляється зізнавати про діяльність комуністів перед сенатською підкомісією, і чи Фонд Республіки може вірити Бравдерові, який є „анти-комуністом тільки з імени"? Противники комунізму підкреслюють, що дійсний протикомуніст, бувший член партії Луїс Буденц, відмовився співпрацювати з Фондом Республіки. Директор Фонду Республіки, що розпоряджає сумою 250,000 долярів, професор Корнельського університету Клінтон Россітер, заявив, що Бравдер є тільки одним із 10-ох співробітників, які працюють над цією історією, і дає інформації про комуністичну партію за роки 1919-1945, коли він був її членом.

Більшість республіканців з Каліфорнії за кандидатуру Ніксона

Лос Анджелес, Каліфорнія. — Щоденник „Лос Анджелес Міррор-Нюз" перевів між провідними республіканцями анкету, щоб вияснити, кого будуть підтримувати як кандидата на президента в найближчому році, якщо Айзенгавер не буде кандидувати. Між можливими республіканськими кандидатами були віце-президент Ричард М. Ніксон, головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ірл Воррен і каліфорнійський губернатор Гудвін Дж. Найт. З відповідей на цю анкету виходить, що 79 відсотків запитуваних думають, що президент Айзенгавер не буде кандидувати; 50.5 відсотка висловились за віце-президента Ніксона; 19.6 відсотка — за сенатора Новленда; 16 відсотків — за Воррена і тільки 6 відсотків за Найта.

Висилають два літаки по трьох сенаторів до Европи

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив, що наказав вислати два військові літаки, які мають привезти з Европи трьох американських сенаторів з їхніми жінками, що коштуватиме державну скарбницю 20,000 долярів. Один літак має превезти з Мадриду демократичних сенаторів, Джана Л. МекКлелена і Джана С. Стенніса та їхніх жінок. Другий літак має летіти до Парижу по сенатора Шaвеза і його дружину. Цей другий літак забере до Европи пасажирів, які оплатять свою подорож, а перший мусить летіти до Европи порожній, бо немає часу на те, щоб він міг забрати платних пасажирів. Згідно з ухвалою Конґресу сенатори можуть користати з безплатного транспорту, коли вони відбувають подорожі закордон для дослідів, які потрібні Конґресові. Сенатори Шавез і МекКлелен заявили, що вони не просили про висилку окремих літаків, бо вони плянують вернутися до ЗДА звичайними літаками, які курсують в призначеному часі.

Сенатор Лімен підтримує Стівенсона, який буде таки кандидувати

Ню Йорк. — Сенатор Герберт Г. Лімен підтвердив, що він буде підтримувати кандидатуру Стівенсона у виборах на Президента в 1956 році. Свою заяву він склав після попередніх розмов з губернатором Гарриманом, посадником Ню Йорку Ваґнером і Карміне Дж. ДеСапіо, провідником демократичного національного комітету в Ню Йорку. Заяву сенатора Лімена інтерпретують як його непогодження на кандидатуру губернатора Гарримана, що її видвигають нюйорські демократи, зокрема їх провідник ДеСапіо. Мав Лімен на початку цього тижня теж розмову із самим Стівенсеном, який із свого боку заявив, що він не хоче розколювати нюйорких демократичних голосів під час крайової конвенції 1956 року і що він не рахує на них у цілому. З цього роблять висновок, що Стівенсон буде таки кандидувати, хоч досі виразно своєї згоди на кандидатуру не висловив. На думку Лімена, Стівенсон своїм характером, здібностями і добрим знанням внутрішніх і зовнішніх проблем надається найкраще з-поміж усіх інших кандидатів на становище Президента. Водночас повідомляють з Лос Анджелес, що провідники демократичної партії в Каліфорнії ставлять кандидатуру Стівенсона на перше місце. Висловлюється за Стівенсоном яких 80 процент демократів у Каліфорнії.

Критикують офіційну мовчанку в справі подружжя Марґарити

Лондон. — Консервативний лондонський щоденник „Дейлі Телеграф", який завжди підтримує прероґативи королівської родини, виступив з критикою постійної мовчанки королівського дому про подружні пляни княжни Марґарити, які від місяців тримають в напруженні англійську публічну опінію. Звертають увагу, що прем'єр Іден звернувся до генерального прокуратора з спеціяльним закликом, щоб він прибув на найближче засідання англійської ради міністрів. Генеральний прокуратор є офіційним дорадником уряду в конституційних справах. Подружні справи членів королівської родини підлягають досі т. зв. Королівському Подружньому Актові з 1772 року. У парляменті заповіджено інтерпеляцію, чи уряд не задумує внести поправки до того старого закону. Часописи повідомляють, що впродовж останніх 3 днів княжна Марґарета кожного дня, з винятком останньої середи, бачила капітана летунства Товнсенда, а останній четвер вони були разом гістьми на обіді в посвояченій з королівським домом родині.

● До Женеви, де 27 ц. м. розпочнеться конференція 4-х міністрів закордонних справ, прибув уже перший совєтський літак з „технічним персоналом". Большевицькі делеґації завжди возять з собою своїх кухарів, шоферів і обслугу, а також свої харчові продукти, горілку і вина.

В АМЕРИЦІ

● Зграя перелітних птахів налетіла в ранній мраці на хмародер „Емпаєр Стейт Вілдінг" в Ню Йорку і 156 птах забилися. Між трупами птахів знайдено два червоні лилики. Їх передано товариству, яке опікується птахами. Представник цього товариства заявив, що червоні лилики належать до перелітних птахів.

● Американський 48-річний письменник Джеймс Міченер одружується з 35-річною американською японкою Марі Йоріко Сабусава. Шлюб відбудеться в Баптистській Церкві в Шикаґо. Міченер вже два рази розведений, а панна Сабусава виходить заміж перший раз.

● Бувший в'язень Вільям В. Велдон запаркував перед своїм домом у Майнеолі, Лонг Айленд, нове авто марки „Каділяк" 1955 р. Його сусід поліцист зацікавився цим фактом, і після допиту, виявилося, що Велдон украв це авто. Далі виявилось, що від січня місяця він украв 15 авт, крім цього „Каділяка". Велдон помандрував до тюрми.

● До Крайового пташиного заповідника в стейті Тексас вже прибули перші „кашляючі" журавлі з Канади. Ці журавлі, щоб дістатися до Тексасу, перелетіли 2,000 миль з північно-західньої Канади. На всьому світі є їх тільки 26 штук, і вони є під державною охороною.

● Уряд Канади побоюється, що Міжнародне Порозуміння в Справах Пшениці, яке закінчується цього року, відновити не вдасться. Це залежатиме від того, яке становище в цій справі займуть ЗДА і Англія.

● Арґентинське міністерство фльоти повідомляє, що п'ятичленний суд судитиме віце-президента за часів Перона — бувшого адмірала Альберта Теґсера.

В СВІТІ

● Бао Даї, голова Південного В'єтнаму, „звільнив" свого прем'єра Нґо Дінг Дієма, а цей останній заявив, що в найближчу неділю „звільнить" Бао Даї, бо в той день в'єтнамський нарід має вибрати собі одного з них двох. Південно-в'єтнамський прем'єр пригадав, що Бао Даї „звільнив" його вже в квітні цього року, коли він не послухав його і не поїхав до Парижу на переговори з збунтованими генералами. Сила прем'єра в тому, що він живе у В'єтнамі, а Бао Даї хоче правити своєю південно-азійською державою — з Парижу.

● Англійський уряд уже склав делеґацію, яка під проводом міністра закордонних справ МекМіллана виїде до Женеви на зустріч чотирьох міністрів закордонних справ. У склад делеґації, крім названого її голови, входить 10 керівних урядовців міністерства закордонних справ, в тому числі фахівці в совєтських, німецьких, азійських та загальноевропейських справах і в справах розброєння та закордонної інформації.

● Англія, Італія, Бельгія і Голляндія відкинули пропозицію Франції вислати до Зарщини „міжнародну поліцію" для збереження спокою під час плебісциту, що відбудеться в найближчу неділю. Франція має в Зарщині своє військо, але його не вільно вживати для поліційних цілей, бо воно знаходиться там, як частина збройних сил НАТО, отже підлягає найвищій команді НАТО.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ АРГУМЕНТ У ЖЕНЕВІ

Згідно з інформаціями Дрю Міддлтона, відомого лондонського кореспондента „Ню Йорк Таймсу", західні міністри закордонних справ плянують на найближчих своїх нарадах з совєтським міністром закордонних справ у Женеві видвигнути вимогу встановлення західніх дипломатичних представництв у Києві і Мінську, столицях Української і Білоруської підсовєтських республік. Свою вимогу вони базуватимуть на факті, що ці дві республіки є повноправними членами Об'єднаних Націй, як „незалежні", а мотивуватимуть її тим, що встановлення західніх представництв у столицях цих країн спричиниться до кращого зв'язку і порозуміння між Сходом і Заходом.

Ця справа, як відомо, не нова. Була вона вже і в Конгресі ЗДА в характері формальної резолюції, яку вніс 9-го лютого 1953-го року конгресмен Лоренс Смит, республіканець з Висконсіну, і яка загальновідома, як резолюція Палати Репрезентантів ч. 58. Ця резолюція, що рекомендує урядові ЗДА відповідні заходи для встановлення дипломатичних представництв у Києві і Мінську, досі ще не вирішена ,але вона вже була предметом багатьох інтерпеляцій. Початково вона була подумана, як засіб для скріплення заповідженої Республіканською партією під час виборів у 1952-му році „політики визволення", але поступово, як почала притихати ця політична концепція, притихла з нею і 58-ма резолюція.

Сьогодні її, власне її концепцію, знову відгребується і включається до західнього арсеналу, як евентуальний арґумент у торгах з Москвою на найближчій конференції в Женеві. Вартість цього для української визвольної справи, без сумніву, була б велика, хоч підхід до цієї проблеми насуває всілякі не дуже то похвальні для Заходу міркування. Справа бо в тому, що тут українська проблема була б не проблемою самою в собі, якою вона без сумніву є, а тільки як предмет торгу, як засіб, щоб ним шахувати Москву. Відомо бо, що на конференції в Женеві головною проблемою буде Німеччина. Москва вже тепер дала зрозуміти, що вона шахуватиме Захід можливістю нової бльокади Берліну, віддаючи маріонетковому „урядові" опанованої нею Східньої Німеччини „суверенні" повновласті й контролю над комунікаційними шляхами із заходу до Берліну. Загрозою цієї бльокади Москва хоче вишантажувати від Заходу формальне визнання „суверенности" свого східньо-німецького сателіта. Іншими словами, Москва збирається бити Вашингтон, Лондон і Париж Берліном, а ті попереджають, що битимуть Москву Києвом і Мінськом.

Це тільки доказує, що західній світ усе ще не збагнув рішальної важливости визвольної проблематики поневолених народів взагалі ,а українського зокрема. Це свідчить, що українська визвольна справа все ще є тільки об'єктом і засобом у грі та розгрі сил і в політичних торгах, а не фактором, яким можна не тільки торгувати, але з яким треба в першу чергу рахуватись.

ІВАН ГОДЯК

Нагла й несподівана смерть вирвала з-поміж нас в повному розквіті життя і творчости того, хто був гордістю американських українців — сл. п. Івана Годяка, світової слави фільмового і сценічного артиста, при цьому свідомого й вірного сина своїх українських батьків та нашої української спільноти. Помер він на удар серця минулої середи, 19-го жовтня, у своєму домі в Голлівуді, де мешкав разом із своїми батьками, братом ,сестрою та малолітньою донькою.

Іван Годяк був типовим американським артистом українського роду. Він вийшов з української хати та з української сцени і поніс це українство на вершки артистичної слави, про яку можуть тільки мріяти звеличники Мельпомени. Іваном Годяком він народився, ним був на примітивній аматорській українській сцені ,ним залишився як один з головних і улюблених артистів найбільших американських сцен і екранів. Він і свою колишню дружину, фільмову зірку, Ен Бакстер, „зукраїнізував" на „Ганнусю", і де тільки була нагода й можливість звеличував українське ім'я, дармащо воно часто могло бути великою колодою на шляху його кар'єри.

Іван Годяк пишався своїм українством ,а всі українці пишалися ним. З його смертю Америка втратила великого артиста, а українці втратили ще й свого великого репрезентанта. Тому то з подвійним жалем супроводять вони його в могилу, згадуючи при цьому із співчуттям, пошаною та признанням його батьків, бо їм у великій мірі треба завдячувати те, що їх син, Іван Годяк, був направду нашим. Тим то і пам'ять про нього збережеться між нами на завжди.

НАСЛІДКИ „СПІВІСНУВАННЯ"

Мова тут про останніх шість місяців, себто про той час, коли совєтська політика прийняла „новий вигляд". Ця нова совєтська тактика „коекзистенції" й „усміхненої дипломатії" виявилась для Совєтів надзвичайно корисною, з найбільш позитивними для них наслідками, які вже наступили, і найкращими виглядами на близьку майбутність.

Передусім надзвичайно зріс престиж совєтської влади в очах підсовєтських громадян і в очах сірих мас того міжнародного обивательства, яке захоплено оплескує совєтських моряків в Лондоні, совєтського амбасадора, що виходить з палацу єгипетського прем'єра в Каїро, чи совєтських „хліборобів" у Дес Мойнсі в стейті Айдаго в ЗДА. Політичні „концесії", що їх поробили Совєти в тому часі, приходили завжди в акомпаніяменті голосних фанфар, які сповіщали світові, як шанують Москву найвищі державні достойники закордону. Москва погодилась на усамостійнення Австрії, але після того, як до неї, як до Каносси, приїхали канцлер Австрії з трьома міністрами і як таємними договорами запевнено свободу рухів на тероні „невтральної" Австрії не тільки репатріяційним комісіям, але й кільком центральним п'ятиколонницьким організаціям, що, проповідуючи мир, ведуть підривну й шпигунську роботу на всьому Заході. Згода з Тітом прийшла під час гучних бенкетів у Белґраді з тим наслідком, що Юґославія відпекалась Балканського пакту й признає надалі Захід тільки як дійну корову. За звільнення 10,000 німецьких полонених, що їх большевики тримали на примусових роботах 10 років, вони мали честь гостити в себе німецького канцлера і його міністра закордонних справ, що погодились заінсталювати в західньо-німецькій столиці совєтського амбасадора, з усіми політичними наслідками цього кроку. За зліквідування безвартної із стратегічного погляду морської бази в Порккаля в Москві влаштовано маніфестацію „приязни" збоку самого президента, прем'єра і кількох міністрів Фінляндії, що гостювали тиждень в СССР. Свою приязнь маніфестував під час довгої офіційної візити в СССР індійський прем'єр Неру. Вперше відвідав Москву міністер закордонних справ Канади. Запрошення до Москви прийняли прем'єр Бурми і шах Ірану. Чи в часах холодної війни можна було уявити собі таку процесію чужинецьких достойників, не кажучи вже про послів, сенаторів, журналістів і інших прогулянківців, які відвідали Москву за останніх пів року?!

Холодна війна закінчилась, і зі словника совєтської преси та промов совєтських достойників щезли такі звичні в них вислови, як „воєнні нацьковувачі", „акули Волл-Стріту", „палії війни", „вороги працюючого людства" і т. д. Зате прийшла деклямація на всі лади й способи про „духа Женеви", з вимогою припинити на Заході не тільки антикомуністичну пропаґанду (що вже частинно сталося, як це видно на факті зникнення антикомуністичних фільмів в ЗДА), але й критику совєтського режиму та політики (дикі претенсії совєтської преси до державного секретаря Доллеса за його промову перед конвенцією Американського Леґіону в Маямі). Совєтська калькуляція, що горлання про кінець холодної війни, зменшення світової напруги і скорочення збройних сил комуністичних держав здемобілізує морально і політично демократичний світ — виявляється правильною, бо ще два-три роки тому годі було подумати, щоб в обличчі очевидної совєтської небезпеки могли так пересваритись Греція і Англія та Греція і Туреччина, як це сталося тепер!

Але „дух Женеви" ні трохи не перешкоджає Совєтам продовжувати давню політичну тактику — сіяння заколоту у вільному світі. І в цій справі Москва записала кілька поважних успіхів: вона розбила спроби англо - американської дипломатії довести до антикомуністичного бльоку арабських і мохаммеданських держав на Близькому й Середньому Сході, а замість того, запропонувавши зброю арабським державам, почала сама грати активну ролю в тій частині світу. Зручною і успішною закулісовою акцією на терені Об'єднаних Націй вона вдарила по престижі Франції (голосування в справі Альжиру й відкликання французької делеґації з ОН); на терені Франції комуністична партія з наказу Москви, успішно провела демонстрації резервістів, покликаних до війська, а в Північній Африці з успіхом нацьковує арабів. Виправдується також калькуляція Совєтів, що „дух Женеви" спонукає Захід до частинної бодай військової демобілізації: заповідь про зменшення англійської армії на 100,000 вояків — це надзвичайно знаменний знак, так само, як сповільнення темпу західньо - німецького зброєння та безтурботне перекидання французьких дивізій, призначених на оборону західньо - европейського континенту, до Північної Африки, для „пацифікації" арабів. А що большевики знають, що високопромисловий Захід не терпить на брак робочих сил, то Москва правильно розраховує, що редукція збройних сил, з одного боку, та зменшення державних замовлень на зброю, з другого — побільшить ряди безробітних і вдарить по економіці західніх держав. Господарська ж криза на Заході — це мрія-мрій Кремлю!

Водночас Совєти зуміли ні на крок не поступитись в таких основних міжнародних проблемах, як об'єднання Німеччини, залізна контроля над усіми сателітними країнами ,контроля атомової продукції й існуючих запасів атомової зброї та кермована з Москви підривна робота комуністичних партій. Що більше: дебати над Німеччиною і „дух Женеви" додали Совєтам тільки відваги ще голосніше кричати проти американських заморських баз і просто домаґатися скасування всієї системи західньої оборони через перетворення — за совєтською пропозицією — НАТО в загальноевропейський „пакт безпеки" з участю, очевидно, СССР і його сателітів.

Не дивниця, що совєтська державно - партійна верхівка надзвичайно вдоволена. Як запевняє Гаррі Шворц з „НИТаймсу", який перебуває тепер у подорожі по Совєтському Союзі, на всіх дипломатичних прийняттях у Москві, на всіх зустрічах з совєтськими журналістами і в усіх розмовах з совєтськими достойниками ясно видніє їх вдоволення з великих успіхів їхньої політики за останнього пів року. Якщо вони сердяться, то хіба на те, що американська політика й американські керівні чинники ще занадто повільно й неохоче піддаються „духові Женеви". Але вони, совєтські вожді, потішаються, що час діє таки на їх користь і що продовжування вдатного тактичного експерименту — усмішки й компліменти замість погроз і лайок — далі розкладатиме Захід і деморалізуватиме його морально, військово і політично, ad maiorem Moscoviae gloriam.

Єдина потіха: на Заході, зокрема в ЗДА, є вже надто багато дуже впливових, а то й вирішних кол і осіб, які знаменито здають собі справу з того ходу подій і тих совєтських тактичних вихилясів і зуміють їм протидіяти.

Я ЗНОВ БРЕДУ АЛЕЯМИ . . .

Я знов бреду алеями густими,
Не знаю тільки, чи туди прийду,
Де молодість моя ізнов цвістиме,
Втопаючи у батьківськім саду.

О, Краю мій, далекий,
[неповторний,
Нащо мене Ти кинув у світи? . .
Коли ж ізнов по батьківськи
[пригорнеш,
Як вмієш пригортати тільки Ти!

МИХ. СИТНИК

КІНЕЦЬ КРИЗИ В УНРАДІ?

Мюнхен. — Відома і дуже затяжна криза в УНРаді здається, таки йде до свого кінця. Почалася вона ще на весні 1954 року, коли центрова партія УНРади, УНДС (Український Національно-Державний Союз) відкликав своїх двох представників із Виконного Органу УНРади, мотивуючи цей крок занадто великою уступливістю і нерішучістю ВО у засадничих справах української закордонної політики. Ситуація значно погіршилася цього літа, коли подав свою димісію голова УНРади ,інж. Бойдуник (ОУНс), а скоро за ним і його наступник в головуванні УНРади, проф. Євген Гловінський (УНДС), відомий український науковець - економіст. Таким чином найвищий орган УНРади залишився без голови, бо Президент Української Народної Республіки в екзилі є — за конституцією УНР — тільки репрезентативним, хоча дуже важливим, чинником. Обидві фракції (УНДС і ОУНс) стали з того часу в дуже гострій опозиції до ВО УНРади, закидаючи ВО не тільки слабість ,але навіть деяку інерцію в українських справах засадничого порядку.

Ця криза довела була ще й до того, що в УНДС створилася певна, хоч і дуже слабенька опозиція з 6-ох осіб, яка домагалася негайного повороту УНДС до ВО. Опозиція скінчилася, коли двох її членів (пп. Ковальського і Добрянського — обидва з Радіо „Визволення") безапеляційно виключено з УНДС. ВО УНРади опинився в дуже тяжкій ситуації, бо прем'єр ВО, інж. Созонтів зайнятий у Парижі і вже понад 10 місяців не міг навіть появитися на засідання ВО. Всю велику працю прийшлося вести тільки двом особам: заступникові ВО, інж. Довгалеві з УСП, та д-рові Хробакові (УНДО); останній через свій вік (72 р.) не вповні міг віддавати свої сили для праці у ВО .Представник УРДП в ВО, інж. Пігідо, весь час хворіє внаслідок совєтського переслідування. Інший провідний член УРДП і заступник Івана Багряного, Михайло Воскобійник, відійшов від праці у ВО, включившись у систему Радіо „Визволення", де він працює як спікер (диктор) і приготовляється до еміґрації в ЗДА. Інший визначний член УРДП і бувший головний редактор газети „Українські Вісті", також перевантажений працею в Радіо „Визволення", де працює на посаді мовного редактора. Отже, в ВО нема людей, нема кому працювати.

Здаючи собі з цього справу і не легковажачи її, ВО УНРади інтенсивно намагається договоритися з опозиційними фракціями ОУНс та УНДС і довести до їх повороту в ВО, зглядно в саму УНРаду. Як довідуємося з самих кіл УНРади, є реальна надія на полагодження цієї кризи і то тим більше, що теперішній ВО готовий піти на уступки і зреалізувати назагал доволі слушні домагання УНДС і ОУНс. Справа затягується в основному майже тільки тому, що голова УНДС ред. Микола Лівицький (син пок. Президента УНР Андрія Лівицького) вже третій місяць хворий і лежить в шпиталі. Він мав би зайняти одне з ключевих місць в новому ВО; вакантне місце — ресорт закордонних справ або головування у ВО, на випадок, як інж. Созонтів не зможе далі виконувати ці обов'язки. Як довідуємося далі, інж. Бойдуник мав би відкликати свою димісію і знову стати головою УНРади, а ще один член ОУН мав би увійти до Виконного Органу, найправдоподібніше ген. Капустянський, або проф. Бойко, що є тепер головою Української Асоціяції Незалежних Науковців, які ще не працюють в системі американського Інституту в Мюнхені, зорганізованого Американським Комітетом для Визволення від Большевизму.

Між усіми партіями Української Національної Ради, тобто між тими, які є тепер у ВО (УСП, УРДП і УНДО), і тими, які є від недавнього часу в опозиції (УНДС і ОУНс), ведуться постійні переговори в напрямі полагодження кризи, що надзвичайно від'ємно відбилася на практичній праці ВО і авторитеті УНРади як цілости і ідеї. На цьому відтинку справа буде, мабуть, позитивно полагоджена за кілька тижнів.

Вже зовсім іншою справою є загальноукраїнська політична консолідація на взірець Українського Конґресового Комітету Америки. Це надзвичайно важлива річ, головно в теперішній час тяжіння до коекзистенції і збільшення московсько-большевицького натиску на еміґрацію, а особливо на еміґрацію українську, яку Москва вважає за найнебезпечнішого свого ворога. На нашу думку, перший конкретний крок в напрямі такої консолідації зробив ПАУК на недавньому своєму з'їзді в Торонті. Пропозиції, складені в Торонті Президентом УКК п. Галичином, треба вітати і на цій основі прагнути до консолідації. У Мюнхені є відомості, що дві партії, які найгостріше поборюють УНРаду (УГВР і ОУНр) схильні вступити в конкретні переговори в цій справі; і то тим більше, що ОУНр колись сама будувала УНРаду.

Об.

АНГЛІЙЦІ ВІДІЙШЛИ — СОВЄТИ ПРИЙШЛИ

Повідомлення про те, що Єгипет рішив „закупити" різного роду зброю в Совєтах та інших країнах за залізною заслоною викликала не мале заклопотання в західньому світі. Цього факту не змінили ні в чому розмови представників ЗДА та Англії з урядовими колами в Каїро. Треба пригадати, що три роки тому запропонували були ЗДА Єгиптові доставу зброї, якщо він приступить до пакту оборони Середнього Сходу. Єгипет вчинив те, чого можна було сподіватися, а саме — прийняв доставу від Совєтів „без ніяких застережень".

Самий факт достави зброї не був би ще найбільшим лихом. Але загроза цієї трансакції набирає щойно тоді дійсного значення, коли усвідомимо собі факт, що Каїро — це головний осередок аґітації та пропаґанди на арабсько - африканських обширах. Єгипет наповнюється чимраз більше аґентами з Москви, Праги та Зліну ,де вони проходять спеціяльний вишкіл, з призначенням на Африку, Далекий Схід та Південну Америку. Крім цього, Совєти влаштували в Каїро свою „централю культури", цілі якої всім відомі.

Совєтська інвазія на Близькому Сході, яка почалася „культурними та господарсько - торговельними зв'язками", нині виявляється вже доставою зброї. Ще зимою 1953/54 р. революційна рада Єгипту вислала була делеґацію під проводом генерала Ґассана Раґаба на кількамісячний побут до СССР та його сателітів. Ця делеґація мала прослідити можливості вжиття совєтської зброї для єгипетської армії. Як бачимо, історія теперішньої достави зброї сягає часів ,коли уступив генерал Наджіб, а його місце зайняв Нассер.

Треба згадати також, що першим вислідом єгипетсько-совєтських переговорів був торговельний договір, на підставі якого Совєти почали доставляти в Єгипет авта, радіові апарати та нафту. При цьому Совєти застерегли, що до Єгипту прибудуть їхні „технічні експерти", щоб навчати, як належить обходитися з доставленими машинами та приладдям. Слідом за цим, весною 1954 р. вислали Совєти вперше до Каіра свойого військового аташе. Самозрозуміло, що совєтська достава зброї потягне за собою прибуття совєтських військових „дорадників та інструкторів", які матимуть вступ до єгипетських касарень. І зовсім певно, що єгипетські старшини, які дотепер їздили на перевишкіл до ЗДА, змінять свій маршрут і поїдуть в науку до „старшого брата". У звязку з цим виринає питання: що станеться з поважним числом німецьких старшин на чолі з генералом Фармбахером, які вишколювали єгипетське військо і були дорадниками в єгипетському генеральному штабі. І коли дотепер можна було заступати думку, що приявність згаданих старшин в Єгипті була в інтересі скріплення оборонних позицій Заходу, то тепер тяжко собі уявити їх дальшу працю на спілку з Совєтами.

Як виходить з дотеперішніх інформацій, предметом совєтських достав буде в першу чергу „тяжкий матеріял" — артилерія, панцерні авта, ракетна зброя та літаки. Доставці — Совєти та Чехословаччина. „Стратеґічні матеріяли" для устаткування залізниць і воєнного промислу мають іти з Угорщини та Східньої Німеччини. В кожному разі, недалекий час ,коли біля єгипетських пірамід появляться танки з серпом та молотом ,а над пірамідами — МІГ-и.

Як бачимо, Совєтам вдалося створити в Африці важливу відбивну стратеґічного характеру. Це скріплення совєтських позицій по Близькому та Середньому Сході і на Балканах, правдоподібно, має за ціль підготовити Москві терен для конференції в справі морських проток ,яка відбудеться в 1956 році.

Нестор.

НА ТЕМИ ДНЯ

В деяких українських товариствах чи пак організаціях заводиться мода на взаємне виключування, подібна достоменно до тієї, що завелася і процвітає по деяких російських еміґрантських „союзах" і федералістичних „об'єднаннях". Одні виключають одних, і виключені закладають нове об'єднання, а ті, що були невтральні, виходять з об'єднання і закладають третє . . .

Мюнхенські газети подали востаннє досить невеселі інформації про розбиття в українській організації, що існуючи в Німеччині, назвала себе за колишньою київською „Спілкою Визволення України" (СВУ). Постала ця організація 25 травня 1952 року, значить в річницю смерти сл. п. Головного Отамана Симона Петлюри і почала видавати свій бюлетень, в якому нав'язує до традицій СВУ Єфремова, Ніковського й ін.

З заснуванням мюнхенського Інституту вивчення історії і культури СССР в західньо - німецькій СВУ почався розлам, бо частина провідних членів пішла на співпрацю із згаданим інститутом.

Як виходить тепер з газетних повідомлень, цей розлам привів до такої ситуації:

„На пленарному засіданні (Головної Управи СВУ) прийшло до дуже гострого зудару, внаслідок якого В. Плющ, П. Курінний і А. Близнюк покинули засідання. Помимо їх неприсутности інші члени пленарного засідання продовжували свої наради, виключивши з членів СВУ тих, що опустили засідання. Виключені панове зійшлися сепаратно і „виключили" в свою чергу всіх інших членів управи з СВУ, а саме О. Калинника, І. Марченка, І. Журливого і Хведора Балицького. Поза взаємними виключеннями залишилися тільки два „невтральні" члени управи ,а саме О. Запорожець і сотник І. Галушка".

Найдивніше в усій цій „діяльності" те, що відбувається вона в організації, вже сама назва якої до чогось зобов'язує . . .

ЯК ПРАЦЮЮТЬ У КОЛГОСПІ ІМ. МОЛОТОВА НА ЖИТОМИРЩИНІ

Про це пише кореспондент „Радянської України" М. Петровський так: „Під'їжджаємо до плянтації. Масив великий — 160 гектарів, а людей на полі не видно. Край дороги працює з своїми подругами ланкова Марія Барвицька. До її ланки входить 18 жінок, а працюють лише дев'ять.

„А де ж решта?" — питаю.

— „Галя і Лена Матяш не виходять на роботу, ні на кого дітей лишити, бо ясел у колгоспі нема, — пояснює ланкова, — а де решта — не знаю . . ." У полі не видно ні рільничих бригадирів, ні агронома Лукашенка, ні секретаря партійної організації Риндича. Тільки обліковець другої бригади Тетяна Строжук тиняється біля плянтації. — „Скільки ж усіх жінок працює?" —питаємо обліковця. — „Не перевіряла. Знаю тільки, що Катерина і Марія покинули роботу о 4-тій годині. Катерина пішла хліб пекти, а Марія корову пасти . . ." Як виявилось в розмові з ланковою, колгоспниці не знають не тільки своєї норми, але й того, яку вони повинні одержувати оплату за свою роботу".

Одним словом, невесела картина в колгоспі і. Молотова.

Ольга Мак

КОЛИ СКРИПІЛИ ВОЗИКИ...

(До десятих роковин призабутих подій)

(21)

Нарешті добродушному здорованеві увірвався терпець. Він сердито хапає возик і з силою штовхає його по насипу дороги вниз.

— Андерстенд? — кричить навздогінці.

Таки не розуміємо. Чого він раптом розсердився? Нащо зіпхнув з дороги возика?

Я збігаю вниз, складаю порозкидані речі і стараюся розгадати цю дивну поведінку англійця. З усього видно, що він нам радив щось добре. Але що? За мною збігають діти, сходять мама й Марійка, а далі й решта жінок поспихала свої возики вниз. Дивлюся вгору на дорогу і бачу, що рудий дивак стоїть нерухомо, демонстративно відвернувшись до нас спиною. Мовляв: „Я нічого не бачу".

Мені все стає ясним, і я починаю сміятися. Ми вже давно забули, що то таке сміх, а тому всі видивилися на мене з великим здивуванням і навіть страхом.

— Чого ти? Що тобі сталося? — тривожно питає мама.

— Але то ж з нас! — сміюся далі. — Той англієць хотів нам сказати, щоб ми не чекали більше, поки прийде знову дозвіл пропускати, а їхали „на зелено".

— Щось такого! — потискає плечима Марійка. — І чого б це він нам радив їхати „на зелено", коли міг пропустити через заставу леґально?

— Видно, що не міг. У війську наказ є наказом.

— Так-так-так! — киває головою мама. — І такий наказ є, щоб пускати „на зелено"?

— Такого наказу напевне нема, але той англієць не зобов'язаний ловити і зупиняти всіх, хто їде поза його заставою. Зрештою, не тратьмо більше часу і їдьмо далі. Дивіться, ми ж уже на англійській зоні.

Справді, наш возик, пущений з розгону, опинився на кілька метрів далі поза заставою на захід.

Мама й Марійка все ще недовірливо поглядають то на англійця, то на мене, але скоро пеерконуються, що я маю рацію. Рудий стоїть на заставі і вдає, що пильно дивиться в протилежну від нас сторону.

Німкені, що перейшли разом з нами, вголос дякують Богові і запрягаються у возики. Вони також тепер розуміють, що говорив англієць.

Хоч який той возик тісний і незручний, однак вміщую на ньому дітей, бо вони вже не можуть більше йти. Потім накидаю на себе „упряж" і рушаю з місця, півколом обминаючи англійську заставу.

Весело скрипить возик, натягнені посторонки грають, як струни, ноги бадьоро ступають по вільній від большевицького жаху землі . . .

Що ж ще сказати?

Без пригод і трудноців ми доїхали поїздом до Вольфенбіттелю, де під час війни мешкав брат Марійчиного чоловіка.

Відшукавши потрібну адресу, з хвилюванням постукали до дверей. Несподіванки, що переслідували нас цілу дорогу, скінчилися аж тут ще одною: замість шваґра, двері нам відчинив Марійчин чоловік.

Це було о четвертій годині по полудні. А ранком другого дня о шостій годині маленький Орішок був уже братіком молодшої сестрички . . .

Для мене особисто обставини складалися далеко не так щасливо, як для Марійки. Приїхавши до Віттенберґу в серпні 1945-го року, я почала розшукувати чоловіка. Їздила у всі кінці Західньої Німеччини, зустрічала багато знайомих, але про чоловіка ніхто мені не міг нічого сказати. Він — немов у воду впав і не залишив по собі ніякого сліду. З того виходило певно, що загинув. Чи від бомби, чи в репатріяційному таборі, чи в Сибіру — справа другорядна.

Пригадаю ще один трохи смішний і неповажний випадок.

В одному з таборів зустріла я свою шкільну товаришку, і її мама виложила мені карти. З карт виходило, що мій чоловік живий, але „за дротами", що незабаром вернеться до мене і що в мене буде ще донька.

В карти я не вірю, однак, старенька пані сказала мені правду. Бо, поки я пробивалася на захід, чоловік мій добровільно вернувся на схід у большевицьку зону, шукаючи нас. Що він пережив і як потім, утративши надію побачити нас живими, втік до Мюнхену — про це треба було б довго оповідати.

Але в листопаді того ж року ,коли природа почала загортатися в покривало першого тихенького снігу, готуючись до зимового відпочинку, він прийшов. Прийшов несподівано, як казали карти, прийшов з-за дротів, і . . . ми маємо донечку.

Брат мій, якого вивезли були большевики і якого мама сподівалася застати у Львові, опинився також на еміґрації і пізніше приєднався до нас.

Щодо решти . . . Декому вдалося вирватися з Люкенвальду, а про деяких нема ніяких відомостей. Що з ними сталося — Господь відає.

Минуло вже десять років від того часу. Все більше затираються в пам'яті дрібніші події, і хіба тільки окремі моменти залишаються незмінно живими і яскравими, ніби стоять перед очима. І коли на довше приковує мою думку цей відрізок часу, все бачу перед собою довгу, курну дорогу і чую одноманітний скрип навантаженого клунками і дітьми возика.

Кінець

ЗВЕРНЕННЯ

У 37-мі РОКОВИНИ 1-го ЛИСТОПАДА 1918 Р.

Цього, 1955-го року, святкуємо тридцять сьомий раз незабутній день 1 Листопада 1918 р. На рідній землі, під московсько-большевицькою диктатурою, цих Роковин ніхто з українців святкувати не має змоги. Таке святкування може там відбуватися тільки в найбільш закритому підпіллі.

Ця обставина накладає на всіх українців по цей бік залізної заслони приємний і почесний обов'язок продовжувати започаткований свого часу в рідному краю високий культ цих великих Роковин. Тому всі українці поза рідним краєм, де вони не були б, чи в країнах Західньої Европи, чи в Америці, Канаді, Арґентині, чи в Африці, чи в Австралії, чи в вільних країнах Азії, щороку святкують у великому скупченні духа Листопадові Роковини. Це тому, що дня Першого Листопада 1918 р. українські збройні сили взяли в своє посідання столицю Галичини — Львів, це тому, що з днем Першого Листопада 1918 р. відродилась на західньоукраїнській Землі, що зветься Галичиною, Українська Державність, якої там не було 578 літ. У тодішню листопадову ніч вітали відроджену Галицьку Державність напевно духи таких великих державників, як Данило, Роман і Ярослав Осьмомисл.

В огні та крові, на пожежних руїнах від першої світової війни відродилася наша Державність на Галицькій Землі під назвою Західньо - Української Народної Республіки. Ця молода Держава спричинила 22 січня 1919 р. другий великий державний акт, а це акт української національно-територіяльної та духової одноцілости, відомий під назвою Української Соборности.

Хоч Українська Незалежна Соборна Держава не втрималася та впала під ворожими ударами большевиків і поляків, то сам факт її збройного відродження та реставрації в новочасних устроєвих формах став вікопомним. Що більше він став невичерпним джерелом моральної сили нації та засобом для мобілізації всіх духових і матеріяльних цінноців на добро ще однієї, вже остаточної реставрації Української Незалежної Соборної Держави.

З того животворного джерела черпали, черпають і будуть черпати свій запал для посвяти і збройної боротьби за здійснення цього найвищого національного ідеалу покоління за поколіннями, доки він не здійсниться і не закріпиться.

Тому святкуймо Роковини Листопада гідно та солідарно, як це годиться синам великого геройського народу, що для свого визволення склав на жертвеннику Батьківщини сотні тисяч людських жертв.

Український Конґресовий Комітет Америки.

„Чар танку" Солука в ЗДА

Відомий наш молодий фільмовий ентузіяст у Канаді, п. Солук, приїхав до цієї країни, щоб у кількох громадах висвітлити новий фільм його продукції: „Чар танку". Фільм цей, повнометражний і в кольорах, це без сумніву одно з найкращих наших фільмових досягнень, технічних і мистецьких. У фільмі показані прекрасні зразки українського народного і — головно — балетного танкового мистецтва, це останнє у виконанні таких наших танкових зірок, як Олена-Гердан-Заклинська та Рома Прийма. Танок „Плач Ярославни" у виконанні Заклинської, чи „Обливаний Понеділок" та „Жнива" у виконанні Роми Прийми — це клясичні зразки української балетної творчости і виконання. Око милують теж інші сольові та групові танки.

Рівночасно з „Чаром танку", що триває приблизно 70 хвилин, „Солук-Фільм" висвітлює й деякі фільмові репортажі, зокрема з останнього Конґресу УКК. Репортажі технічно дуже добрі, а їх зміст... уже не залежав від фільмового продуцента. Крім того висвітлюються деякі документи з Визвольних Змагань 1917-21 рр. — Фільми ці будуть висвітлені: сьогодні, субота 22 жовтня, в Гартфорді, в неділю 23-го жовтня в Бостоні, — 24-го жовтня в Бриджпорті і в неділю 30-го жовтня в Нюарку. Фільми варто побачити, а п. Солук, молодий наш фільмовий продуцент, цілком заслуговує на те, щоб його фільмові зусилля та ентузіязм піддержати.

Проти звільнювання жонатих вояків

Вашинґтон. — Асистент секретаря оборони Картер Л. Бурджес заявив, що не можуть бути звільнені з військової служби ті асентеровані вояки, які є жонаті і мають дітей, бо це „значно послабило б збройні сили ЗДА". Таке становище департаменту оборони виявлено в листі Бурджеса до республіканського сенатора Джана В. Брікера, який недавно домагався звільнення тих вояків, які є головами родин, тих, які мають вищий від обов'язкового для військової служби вік і тих, які перед військовою службою працювали на фармах, в промислі або вели власне підприємство. Бурджес заявив, що департамент оборони вивчає можливості покликувати до військової служби в першу чергу молодих річників так довго, як довго буде це можливе. Сен. Брікер невдоволений з цієї відповіді, і займе до неї становище пізніше. Згідно з теперішнім законом, до військової служби зобов'язані юнаки до 26-го року життя, а до 35-го року особи, які були звільнені з військової служби з огляду на їх студії або з інших причин. Деякі вояки, асентеровані перед 26 роком, мають жінок та дітей, і вони мусять докінчувати військову службу після 26-го року.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

в Америці

ОСОБОВИЙ СКЛАД ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОДУМ-у

Склад нової, обраної на П'ятому Ювілейному З'їзді ОДУМ-у (Об'єднання Демократичної Української Молоді в ЗДА) Головної Управи ОДУМ-у такий: Богдан Марущак — голова; Петро Матула — перший заступник голови і референт зовнішніх та внутрішніх справ; Іван Павленко — другий заступник голови і референт юнацтва; Микола Дзябенко — організаційний і культурно-освітній та спортовий референт; Леся Марущак — секретар; Павло Лимаренко — секретар; Микола Панченко — фінансовий референт; Анна Затовська, Петро Крамаренко й Олесь Смолянський — кандидати до Головної Управи. Адреса секретаріяту Головної Управи:

L. Marushak, 377 Bradford St., Brooklyn 7, N. Y.

В Англії

АНГЛІЙСЬКА СТУДЕНТКА ЦІКАВИТЬСЯ УКРАЇНОЮ

Англійська студентка Оксфордського університету Евелін Кемпбелл-Фальконер цікавиться Україною та її боротьбою проти російських комуністів. Її батько — це високий англійський старшина, приятель Голови ЦК АБН п. Я. Стецька, мати — француженка. Панна Евелін, яка з відзначенням склала вступні іспити на університеті в Оксфорді, живо цікавиться українською проблемою і всією молодою душею полюбила нескорену Україну, прирікаючи посвятити їй своє життя й працю. „Я почала любити Україну і розглядати її, як мою прибрану батьківщину. Я була дуже горда, коли я думала про непримирену боротьбу, яку Україна провадить проти неспівмірних сил..." — ці слова молодої англійки найкраще висловлюють її почування.

Знаючи англійську, французьку, італійську й німецьку мови, п. Евелін все таки вчиться ще по-українському, щоб свобідно пізнавати життя і боротьбу своїх нових братів — українців.

Про свої враження написала панна Фальконер статтю до „Шляху Перемоги", в якій між іншим пише:

„Я вірю, що Бог має для кожного чоловіка призначення і що це було моїм призначенням зустрінутися з АВН та боротьбою поневолених народів за їхнє право на свободу.

Моя родина і приятелі протиставились моїм наполовину оформленим плянам, а головно моїм відвідинам Мюнхену. Моя опікунка уявляла собі, що я можу бути схоплена большевиками поза кордоном; моя тета боялася, що я можу стрінути „не відповідні характери"; словом вся моя англійська родина писала мені вислови свого непогодження. Лише батько й мати були по моєму боці.

Я пробувала пробудити всі науки про Україну і передати їх моїм приятелям — вони або не інтересувалися ними, або вперто мені протиставилися: мої учителі стверджували, що селяни на Україні є „цілком щасливі" і т. д., і т. д. Будучи свого роду впертою дитиною, на мене це лише впливало ще більш заохочуюче продовжувати і йти вперед".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

Окружні наради Відділів УНС.

Дня 30 вересня 1955 р. відбулися сходини Членів Управи Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу в Шикаґо. Сходини відкрив голова п. Тарас Шпікула та в кількох словах пояснив ціль цих сходин. Після слів п. голови, головною точкою нарад була справа приєднання нових членів до Українського Народного Союзу. По живій дискусії постановлено повести відповідну пропаґанду всіми можливими способами, щоби осягнути намічену ціль. Рівнож одобрено працю п. Сенчишака як організатора УНС, який зумів зорганізувати новий Відділ УНС з членів ООЧСУ і СУМА під наз. Ім. Митрополита Шептицького. Новий Відділ начисляє около 60 членів.

Щоб наша кампанія за приєднання нових членів мала успіх, постановлено скликати на день 28 жовтня віче, на якому головним промовцем буде головний предсідник УНС п. Дмитро Галичин. Окружний Комітет просить Все Громадянство Шикаґа й околиці взяти масову участь у цьому вічу.

М. Л.

● ПОВІДОМЛЕННЯ ●

В СКОРОМУ ЧАСІ У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ...

ВСІ з дітьми огляньте ювілейний звуковий істор. документ. кольоровий фільм „ТРІЮМФ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ" В. Авраменка. Беруть участь понад 3,500 танцюристів і 300 співаків під пров. О. Кошиця. Хор СУМ-у з Торонта, дир. Гнопка. Голивудська зірка — І. Годяк. Звертатися: Avramenko Dancing & Film Studio, 4 St. Mark's Place, New York, N. Y. — AL. 4-7655.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 10.

В. Коссар, Вінніпег	$ 10.00	М. П. Луцький, Фила.	2.00
Український Нар. Відд. МекКіс Ракс	5.00	М. Масний, Ню Йорк	2.00
І. Вейко, Авбурн	5.00	С. Майхрович, Фила.	2.00
М. Букачевська, Торонто	5.00	Ю. Мельникович, Ст. Пол	2.00
В. Скрипник, Рачестер	5.00	С. Мілянський, Ню Гейвен	2.00
Д-р А. Горчинський, Шикаґо	5.00	В. Павленко, Шикаґо	2.00
М. Е. Кульчицькі, Ню Йорк	5.00	М. Пудік, Шикаґо	2.00
Н. Корновський, Ріґо Парк	5.00	Л. Рудко, Клівленд	2.00
М. Овчар, Глендейл	5.00	М. Терлецький, Йонґставн	2.00
Я. Кравчук, Клівленд	4.00	Д. Завируха, В. Айсліп	2.00
М. Л. Коваль, Гартфорд	3.00	Р. Шкавритко, Гемтремк	2.00
Б. Голда, Елизабет	3.00	П. Славик, Експорт	2.00
Д-р Б. Шебунчак, Джерзі С.	3.00	А. Урбан, Вотерліт	2.00
С. Марилів, Дітройт	3.00	А. Винарчик, Дітройт	2.00
І. Микулич, Сиракюз	3.00	о. Д. Савка, Олифант	2.00
Е. К. Ляхович, Маямі	3.00	І. Царук, Парсіпані	2.00
В. Терлецький, Кемден	3.00	І. Керницький, Ню Йорк	2.00
Л. Шанковський, Фила.	3.00	С. Кравс, Амстердам	2.00
Г. Романик, Перу	3.00	С. Сідлярчук, Бостон	2.00
А. Александер, Честер	2.00	Я. Зубаль, Дітройт	2.00
І. Боберський, Бервік	2.00	А. Дончук, Нюарк	2.00
Н. Богонос, Волнатпорт	2.00	В. Балевич, „	2.00
І. Велина, Коговз	2.00	Д. Розтопа, „	2.00
Г. Варчин, Бостон	2.00	П. Барнич, Асторія	2.00
Т. Бривко, Фила.	2.00	М. Заровенний, „	1.00
М. Бодлак, Нюарк	2.00	С. Черватюк, „	1.00
Д. Хиляк, В. Орендж	2.00	М. Ливницький, „	1.00
М. Дзаваґа, Фила.	2.00	Л. Фіґурський, „	1.00
П. Дубрівний, Фила.	2.00	Є. Кривень, „	1.00
Д. Дозьків, Шикаґо	2.00	М. Двигайло, „	1.00
З. Гудик, Бруклин	2.00	С. Антонишин, „	1.00
С. Грабар, Перт Амбой	2.00	К. Мороз, Нюарк	1.00
Д-р К. Годованець, Рачестер	2.00	А. Дідик, Шикаґо	1.00
Г. Гарасим, Шикаґо	2.00	Н. Галатин, Вайтфілд	1.00
Н. Гуцуляк, Балтімор	2.00	В. Кеба, Гемтремк	1.00
Г. С. Фоти, Ню Брітейн	2.00	М. Лопушанський, Дітройт	1.00
В. Юрків, Гарфілд	2.00	М. Мультан, Віллард	1.00
В. Єдинорож, Шикаґо	2.00	С. Салдан, Шикаґо	1.00
І. Ящишин, Бофало	2.00	Д. Шевчук Клівленд	1.00
А. Яріш, Рачестер	2.00	В. Хоменушко, Ірвінґтон	1.00
О. Кибюк, Е. Елмгурст	2.00	М. Воробель, Ст. Пол	1.00
Є. Кривобок, Бедфорд Гілс	2.00	Разом	$ 196.00
Р. Карбівник, Фила.	2.00	Раніше проголошено	2,336.30
Е. Клачаний, Бінґемптон	2.00	Разом	$ 2,532.30

ЧИТАЧІ ПРО „ВЕСЕЛКУ"

Вибираючи знову з-поміж численних листів кілька цікавіших голосів - відгомонів на теперішню кампанію в справі фондів на „Веселку", поміщуємо їх без ніяких змін, з виїмком формальної коректи правопису.

„...Добре було б, якщо можна б „Веселку" замовляти окремо від „Свободи", щось так, як окремий дитячий журнальчик. Наприклад, я маю „Свободу", а всі числа „Веселки" складаю окремо, заховуючи для своїх дітей. Але крім того дуже радо передплатив би „Веселку", як дарунок для своїх похресників: один з них в Австралії, а другий в Канаді. Просив я вже за „Веселку" деяких знайомих, які мають „Свободу" а бездітні і тому „Веселки" не потребують, щоб вони мені її давали, але хоч вони не відмовляються, то все ж деякі числа пропадають і трудно зібрати цілі комплекти..." **Д-р Роман Миколаєвич**, Ню Гейвен, Конн.

„Дорогі Браття в Господі, наші Союзовці! Прийшов час на зібрання колядки, себто пожертви на дитячу „Веселку". То дуже гарна річ з Вашої сторони, але це не для американських дітей. Тоді, коли ми старі ще ходили в старім краю до школи, то така „Веселка" була б для нас велика радість, але не для тутешніх дітей. Судіть мене, як хочете, але я добре приглядаюсь, що тут діти роблять, прийшовши зі школи додому. „Веселка" дуже гарно редаґується, люблю її переглядати, тому залучаю свою пожертву. Коби тільки наші Союзовці всі до одного дали таку пожертву, то можна б не тільки підмалювати дитячу „Веселку"..." **Петро Парницький**, Фріголд, Н. Дж.

„Залучаю моні ордер на „Веселку". „Веселка" перевиконала всі сподівання. Я старий, а з захопленням читаю її. Хай Вам Бог допоможе в добрім ділі." **Теодозій Кисіль**, Бриджпорт, Конн.

„Мій дядьо Кадашенко одержує „Свободу", а разом зі „Свободою" приходила для мене „Веселка", яку я дуже люблю читати, тому, щоби вона частіше до мене приходила, посилаю Вам 2 доляри і прошу дальше мені присилати." **Олег Каранець**, Дітройт, Миш.

„Пересилаємо моні ордер на $2 на „Веселку", яка приходить до нас зі „Свободою" нашого Дядя. Дуже любимо цю нашу ґазетку і все нетерпеливо чекаємо на неї". **Владзя і Іруся Гнатюк**, Савт Бенд, Інд.

З наших буднів

„ЛЕНТА ЗА ЛЕНТОЮ"...

„Лента за лентою", співається в повстанській пісні. А в нас — імпреза за імпрезою. Розв'язався мішок з національними підприємствами і немає їм стриму! І то нагрянули бомби грубшого калібру: прем'єра „Хмелю", концерт Мирослава Скали-Старицького, гостинний виступ Уласа Самчука, завтра — вітаємо в Карнеґі Голл Капелю Бандуристів...

Я вже і не враховую різних академій, відчитів, конвенцій, двох малярських виставок і відкриття однієї національної бари (з гостинним виступом у ній п. інж. Красноноса).

Господи, дай сили подолати і, без морального заломання, гідно відбути всі академії в м. листопаді!

Мирослав Скала-Старицький підбив собі серця Метрополії. Це факт. Не знаю, як представляється справа з Филаделфією, бо він і за неї „завадив", перед виїздом до Европи. В Ню Йорку панни ходять, як у тумані, зідхаючи: „Яка шкода, що одружений!" Вродився хлопець під щасливою зорею, та й годі: бо то і голос, і вигляд, як в актора з Голлівуду, і, що найцікавіше, говорить цілком до ладу, якби і не був тенором! На „прощальній" сесії ВУАН в Літературно-Мистецькому Клюбі так зворушливо промовив усім до душі, що й наш афонський паломник, проф. Ветухів, прослезився...

Розуміється — найбільше горді були за нього тернопільські „кавуни" з Яр. Пастушенком на чолі, бо ж це їх „ляндсман", зі Скали!... Щасливої дороги, Мирославе! І не забувай про Метрополію, в якій ти залишив завойовані серця, не тільки тернопільські, а всеукраїнські.

Знову ж минулої неділі гордовито носили голови брати-волиняки. З міни мого приятеля, інж. Андрія Пащака, я вичитав тріюмфуюче: „Ось бачите, клаповухі галичани, приїхав і наш цісар!" Уласа Самчука вітала нюйоркська письменницька братія справді як свого патріярха! Що нас найбільше здивувало і, просто, ошоломило, це його заява, що йому... полюбився Ню Йорк, і то в таку хляпавицю, як була в минулу неділю!

Чи — „Ню Йорк — це Америка, а Америка — це Ню Йорк", в цю його тезу ми дозволимо собі трохи сумніватись.

В програмовій своїй мові автор безсмертної „Волині" нещадно розправився з „старшим братом". Твердий і безкомпромісовий пан Улас у справах культури! На реакцію не треба було довго ждати: пан Василь Пуйда зідхнув, витягнув з кишені „кантичку" і виписав чека на 50 долярів — на видання „Осту!"

Так то зійшлися в Народному Домі два цікаві письменники: один пише книжки, другий підписує чеки.

Мені здається, що концерти Капелі Бандуристів належать уже в нас до катеґорії національних свят. Коли повторите цю чи іншу імпрезу, наші люди звикли казати: „Е, я вже це чув, чи бачив!" Капелю Бандуристів можете чути (чи бачити) десять разів і одинадцятий раз вас тягне якась магічна сила!

В чому вона заклята?.. В кобзарських, стародавніх думах?.. В струнах бандури? Чи в нашій власній, закобзареній душі?.. Вслухуючись в програму завтрішнього Концерту, пробуймо розгадувати цю загадку...

Ікер.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

ВИВЧАЮТЬ ҐРУНТИ ПІВНІЧНО-КРИМСЬКОЇ НИЗОВИНИ

Експедиція відділу ґрунтознавства Кримської філії Академії Наук Української ССР разом з геологами й іншими спеціялістами детально обслідувала ґрунти Північно-Кримської низовини і степового Криму на площі 1 млн. 200 тисяч гектарів. Як стверджує керівник експедиції, вивчення особливостей утворення ґрунтів і їх агропродукційних властивостей дасть можливість перевести агромеліоративне районування території і визначити всі заходи, найбільш доцільні у тих чи інших умовах. Так, наприклад, опрацьовуються способи для підвищення родючости солонців і солончаків Присивашшя. Після заводнення їх тут створяться добрі умовини для розвитку вівчарства. В степових районах можна буде розвивати поливне виноградарство, збільшити площі під садами та технічними культурами. Роботи ґрунтознавців використають також при плянуванні та побудові зрошувальних і обводнювальних систем.

● У Лондоні відкрито найбільшу за останні роки міжнародну автомобільну виставку. Англія зарепрезентувала 187 типів своєї автомобільної продукції. Крім цього у виставці взяли участь автомобільні фірми ЗДА, Канади, Франції, Західньої Німеччини, Італії, Чехословаччини й Австрії. Найбільше уваги звертає на себе авто марки „Даймлер", але й німецькі „Фольксвагени", італійські „Фіяти" та французькі „Рено" мають великий успіх.

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Заходами Злученого Українського Американського Допомогового Комітету прибувають до ЗДА кораблем „Дженерал Ленгфіт" — дня 26-го жовтня слідуючі особи:

Антончак Федір, Анна, Марія, Степан; Березанський Микола і Анна; Боркiвський Іван, Катерина, Марія, Веата; Боруч Михайло, Юлія, Олег, Богдан; Бродило Іван, Магдалена, Андрій; Деменко Теодор і Галина; Дмитрів Дмитро; Девгун Василь, Людмила; Еліяшевська, Стефанія, Оксана, Ігор, Юрій; Фриндей Михайло, Олександра, Марія, Олена; Гаврилків Євстахій; Грибович Євген; Іванович Володимир, Евгенія; Іваненко Спиридон, Іван, Анна, Аркадій; Качарай, Михайло, Анна, Степан, Марія; Кокодинський Віктор, Теодозія; Кульчан Михайло, Анна, Стефан, Іван; Кукда Микола, Стефанія, Марія, Володимир; Лабунка Мирослав, Марія, Олексій; Лосиченко Григорій; Мусій Марія, Уляна; Половчак Іван; Сакно Іван, Ельза, Лідія; Сливчук; Цетро, Роза Люба; Свічкар Василь, Марія; Шмата Іван, Галюта, Андрій; Чичак Богдана; Тард Олекса, Лора, Петро; Жизневська Стефанія, Олександер, Олександер.

Всі зацікавлені в справах переселення із зазначеним імени аплікантa та числа нашого ашуранцу (якщо такий вже вислано) просимо слати на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.
Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Филаделфії, Па.

ПРО НЕВРАЛҐІЧНІ БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись ці страшні невралґічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти них болів і мук; які робілть вас калікою, — то поцікавтеся і слухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралґічних недуг, як запалення в'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знаменіту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортуря, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ....